

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. július 13.
(OR. en)

11329/22

ENV 745
MAR 146
RECH 441
RELEX 1010
ONU 103

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. július 12.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 342 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS HATÁROZATA a műanyagszennyezésről szóló nemzetközi megállapodásra irányuló tárgyalásoknak az Európai Unió nevében történő megkezdésére való felhatalmazásról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 342 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 342 final

Brüsszel, 2022.7.12.
COM(2022) 342 final

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

**a műanyagszennyezésről szóló nemzetközi megállapodásra irányuló tárgyalásoknak az
Európai Unió nevében történő megkezdésére való felhatalmazásról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése (UNEA) 2022 márciusában elfogadta „A műanyagszennyezés megszüntetése: egy jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz felé” című 5/14. sz. határozatát¹, amely kormányközi tárgyalóbizottságot hoz létre, és azt megbízza a műanyagszennyezésről – többek között a tengeri környezetszennyezésről – szóló, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszközre irányuló tárgyalások folytatásával. A kormányközi tárgyalóbizottság várhatóan 2024 végére fejezi be munkáját, az első ülésre 2022-ben kerül sor. Az UNEA szükség esetén időben meghosszabbíthatja ezt a megbízást.

Az 5/14. sz. határozat az UNEA több, 2014 óta elfogadott határozatára épül; e folyamatban az UNEA 3. ülészaka kulcsfontosságú mérföldkövet jelentett, mivel az ENSZ-tagállamok számos olyan intézkedést támogattak, amely a műanyag hulladék és a mikroműanyagok óceánokba történő kibocsátásának felszámolását szolgálja, valamint támogatták egy, a tengeri hulladékkal és a mikroműanyagokkal foglalkozó ad hoc nyitott szakértői csoport létrehozását a tengeri hulladék és a mikroműanyagok elleni küzdelem akadályainak feltárása érdekében. Az ad hoc szakértői csoport 2020-ban fejezte be munkáját. Számos, a műanyagszennyezés globális válságára adható válaszlehetőséget azonosított, ideértve a műanyagokról szóló globális megállapodást is, amelyet a csaknem minden régiót képviselő szakértői csoport tagjainak többsége támogatott. 2021 októberében közzétették „A szennyezéstől a megoldásig: a tengeri hulladék és a műanyagszennyezés globális értékelése” című ENSZ-jelentést², mely tájékoztatta az UNEA-5.2-t a globális tengeri hulladék és műanyagszennyezés mértékéről és jellegéről.

Az Európai Bizottság által 2020-ban tartott, hasonló szellemben zajló találkozót követően Peru és Ruanda határozatot dolgozott ki azzal a céllal, hogy az UNEA-5 keretében tárgyalások kezdődjenek a műanyagszennyezésről szóló új nemzetközi megállapodásról. Számos nemzetközi esemény, többek között a Németország, Ecuador, Vietnam és Ghána által 2021-ben megrendezett, a tengeri hulladékkal és a műanyagszennyezéssel foglalkozó miniszteri konferencia is hozzájárult a határozat ügyének előmozdításához, és végül a határozat konszenzussal történő végleges elfogadásához vezetett.

Ezen ajánlás célja, hogy biztosítsa az Európai Unió következetes és hatékony tárgyalási pozícióját a kormányközi tárgyalóbizottság ülésein a műanyagszennyezésről szóló, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz megtárgyalása és megkötése céljából.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

A műanyagokról szóló nemzetközi megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdése az uniós zöld megállapodás és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv egyik kulcsfontosságú eredménye³, emellett pedig számos, többek között a tengeri és a part menti környezet védelmét célzó uniós szakpolitikához és jogszabályhoz kapcsolódik, különösen a

¹ UNEP/EA.5/Res.14.

² <https://www.unep.org/resources/pollution-solution-global-assessment-marine-litter-and-plastic-pollution>

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_22_1466

tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvhez⁴. Egy olyan nemzetközi megállapodás biztosítása, amely a műanyagszennyezést annak forrásánál kezeli a költséges és kétes hatékonyságú csővégi megoldások alkalmazása helyett, az Unió egyik legfontosabb környezetvédelmi prioritása volt az elmúlt néhány évben a globális fellépés területén.

Ez az elmúlt időszakban a műanyagokkal kapcsolatos célzott és progresszív uniós szakpolitikai kezdeményezésekből és jogszabályokból⁵ következik. 2018-ban a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv⁶ részét képező műanyag-stratégia⁷ felvázolta a környezet védelmét, valamint a tengeri hulladék, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás és az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségünk csökkentését célzó tervet⁸. A műanyagokkal kapcsolatos konkrét intézkedések többek között a következőkre irányulnak: bizonyos műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatása⁹, az egyszer használatos műanyagok¹⁰, a műanyagok szerepe a körforgásos gazdaságban¹¹, a környezettudatos tervezési követelmények és címkézés¹², a műanyagok és a csomagolási hulladék¹³, valamint a

⁴ A 2008/56/EK irányelv, az első olyan eszköz, amely bevezette a tengeri hulladék és annak hatásai csökkentésére vonatkozó jogi követelményt.

⁵ https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics_hu

⁶ Lásd: https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/first-circular-economy-action-plan_hu

⁷ https://ec.europa.eu/environment/strategy/plastics-strategy_hu

⁸ Lásd: https://ec.europa.eu/environment/strategy/plastics-strategy_hu.

⁹ Például: [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2019/904 irányelve \(2019. június 5.\) egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről \(EGT-vonatkozású szöveg\)](#).

[A Bizottság \(EU\) 2020/2151 végrehajtási rendelete \(2020. december 17.\) az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló \(EU\) 2019/904 európai parlamenti és tanácsi irányelv mellékletének D. részében felsorolt egyszer használatos műanyagtermékek harmonizált jelölésére vonatkozó szabályok megállapításáról \(EGT-vonatkozású szöveg\)](#).

[A Bizottság \(EU\) 2019/1268 határozata \(2019. július 3.\) a „Vessünk véget az európai műanyagkorszaknak!” elnevezésű javasolt polgári kezdeményezésről \(az értesítés a C\(2019\) 4974. számú dokumentummal történt\)](#).

¹⁰ Például: [A Bizottság \(EU\) 2022/162 végrehajtási határozata \(2022. február 4.\) a bizonyos egyszer használatos műanyag termékek fogyasztása terén elért csökkenés kiszámítása, ellenőrzése és jelentése, valamint a tagállamok által e csökkenés érdekében hozott intézkedések tekintetében az \(EU\) 2019/904 európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról \(EGT-vonatkozású szöveg\)](#).

[A Bizottság \(EU\) 2021/1752 végrehajtási határozata \(2021. október 1.\) az \(EU\) 2019/904 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az egyszer használatos műanyag italpalackokból keletkezett hulladék elkülönített gyűjtésével kapcsolatos adatok kiszámítása, ellenőrzése és jelentése tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról](#).

¹¹ Például: [A Bizottság \(EU\) 2021/1384 végrehajtási határozata \(2021. augusztus 13.\) a „Polgári kezdeményezés a műanyag palackok újrafeldolgozására szolgáló, uniós szintű betétdíjas rendszer megvalósításáért \(ReturnthePlastics\)” elnevezésű európai polgári kezdeményezésnek az \(EU\) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nyilvántartásba vétele iránti kérelemről \(az értesítés a C\(2021\) 5953. számú dokumentummal történt\) \(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles\)](#).

¹² [Az Európai Parlament és a Tanács 2009/125/EK irányelve \(2009. október 21.\) az energiával kapcsolatos termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról \(átdolgozás\) \(EGT-vonatkozású szöveg\)](#).

szándékosan hozzáadott és nem szándékosan kibocsátott mikroműanyagokra vonatkozó, küszöbön álló kezdeményezések¹⁴. A stratégia elemezte továbbá a globális fellépésben rejlő lehetőségeket, és megállapította (többek között) a nemzetközi szabványok kidolgozásának szükségességét az újrafeldolgozható vagy újrafeldolgozott műanyagok minőségébe vetett ipari bizalom növelése érdekében. A hulladékszállítással kapcsolatban megjegyezte annak fontosságát, hogy az újrafeldolgozás céljából külföldre küldött műanyagok kezelése és feldolgozása az EU-ban alkalmazandó feltételekhez hasonló feltételek mellett történjen, a Bázeli Egyezmény hulladékgazdálkodási szabályainak megfelelően, és javasolta az újrafeldolgozó üzemekre vonatkozó uniós tanúsítási rendszer kidolgozását. Globális ipari erőfeszítésekre szólított fel az újrafeldolgozható és újrafeldolgozott műanyagok széles körű használatának előmozdítása érdekében.

A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv keretében a Bizottság emellett kötelező követelményeket fog javasolni az újrafeldolgozott tartalomra és a hulladék csökkentésére

[Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2020/740 rendelete \(2020. május 25.\) a gumiabroncsok üzemenyag-hatékonyság és más paraméterek tekintetében történő címkézéséről, az \(EU\) 2017/1369 rendelet módosításáról és az 1222/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

¹³ Például: [2009/292/EK: A Bizottság határozata \(2009. március 24.\) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott nehézfém-koncentráció határértéktől a műanyag rekeszek és a műanyag raklapok esetében való eltérés feltételeinek meghatározásáról \(az értesítés a C\(2009\) 1959. számú dokumentummal történt\) \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[1999/177/EK: A Bizottság határozata \(1999. február 8.\) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelvben meghatározott nehézfém-koncentráció határértékétől a műanyag rekeszek és a műanyag rakodólapok esetében való eltérés feltételeinek meghatározásáról \(Az értesítés a C\(1999\) 246. számú dokumentummal történt.\) EGT-vonatkozású szöveg.](#)

[Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2015/720 irányelve \(2015. április 29.\) a 94/62/EK irányelvnek a könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentése tekintetében történő módosításáról \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[A Tanács \(EU, Euratom\) 2021/770 rendelete \(2021. április 30.\) a nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját forrás kiszámításáról, az említett saját forrás rendelkezésre bocsátásának módszereiről és eljárásáról, a készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekről, valamint a bruttó nemzeti jövedelmen alapuló saját forrás egyes vonatkozásairól.](#)

[A Bizottság \(EU\) 2018/896 végrehajtási határozata \(2018. június 19.\) a könnyű műanyag hordtasakok éves felhasználásának számítási módszeréről és a 2005/270/EK határozat módosításáról \(az értesítés a C\(2018\) 3736. számú dokumentummal történt\) \(EGT-vonatkozású szöveg.\).](#)

[Javaslat – A Tanács rendelete a közös összevont társaságiadó-alapon, az európai uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeren és az újrafeldolgozatlan műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját források rendelkezésre bocsátásának módszereiről és eljárásáról, valamint a készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekről.](#)

[Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelvnek a könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának csökkentése érdekében történő módosításáról.](#)

[A Bizottság határozata \(2021. augusztus 11.\) a Bizottság műanyag csomagolási hulladékra vonatkozó statisztikákkal foglalkozó szakértői csoportjának létrehozásáról \(2021/C 324/05\).](#)

¹⁴ Lásd: https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics/microplastics_hu. Ez részben kapcsolódik bizonyos uniós jogszabályokhoz, különösen a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvhez. A szándékosan használt mikroműanyagok esetében folyamatban van a REACH-rendelet szerinti korlátozási eljárás: <https://echa.europa.eu/hu/hot-topics/microplastics>

irányuló intézkedésekre vonatkozóan olyan kulcsfontosságú termékek esetében, mint a csomagolás, az építőanyagok és a járművek.

A fent említett tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv értelmében 2020 szeptemberében¹⁵ az EU és tagállamai megállapodtak abban, hogy a partvonal minden 100 méterére legfeljebb 20 darab szemét kerülhet, ami az EU-t a tengerszennyezés, többek között a tengeri hulladék (...) 2025-ig megvalósuló megelőzésére és jelentős csökkentésére irányuló 14.1. fenntartható fejlődési cél teljesítése terén élenjáró pozícióba helyezi. Az EU tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvének végrehajtását alátámasztó, a regionális tengeri egyezmények szerveivel szoros együttműködésben végrehajtott támogatási tevékenységek bebizonyították, hogy a nyomon követés, az adatgyűjtés és -kezelés harmonizációja a különböző környezeti mátrixokban alapvető fontosságú az erőfeszítések rangsorolásának lehetővé tétele és a műanyag hulladék elleni intézkedések hatékonyságának ellenőrzése szempontjából. A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv közös végrehajtási stratégiája keretében a tengeri hulladékkal foglalkozó technikai csoport¹⁶ a regionális tengeri egyezmények szerveivel szoros együttműködésben biztosítja a műszaki harmonizációt, együttműködik az EMODNET-tel, és adatplatformot biztosít a tengeri hulladékkal kapcsolatos adatokhoz¹⁷.

Az új nemzetközi megállapodás a műanyagszennyezés – többek között a tengeri környezetszennyezés – kezelésére irányul. A szennyezés és forrásainak kezelése az európai zöld megállapodásnak is kulcsfontosságú prioritása, melyet legutóbb a levegőre, a vízre és a talajra vonatkozó szennyezőanyag-mentességi bizottsági stratégia és a vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia is hangsúlyozott. A közelmúltban elfogadott szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv 2030-ra csökkentési célokat tűzött ki (a tengeri műanyag hulladék 50 %-os és a környezetbe kerülő mikroműanyagok 30 %-os csökkentését), tovább fokozva a tengeri hulladékkal és annak hatásaival szembeni uniós szakpolitikák hatékonyságát. A műanyagszennyezés globális szintű kezelése tehát nagymértékben összekapcsolódik a környezet szennyezéssel szembeni védelmét célzó számos meglévő uniós szakpolitikával és jogszabállyal. Ide tartoznak a hulladékra¹⁸, a hulladékszállításra¹⁹, a vegyi

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/mex_20_1696

¹⁶ https://mcc.jrc.ec.europa.eu/main/dev.py?N=41&O=434&titre_page=&titre_chap=TG%20Litter

¹⁷ <https://www.emodnet-chemistry.eu/marinelitter>

¹⁸ [Az Európai Parlament és a Tanács 2150/2002/EK rendelete \(2002. november 25.\) a hulladékra vonatkozó statisztikákról \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve \(2008. november 19.\) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[Az Európai Parlament és a Tanács 2012/19/EU irányelve \(2012. július 4.\) az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[Az Európai Parlament és a Tanács 94/62/EK irányelve \(1994. december 20.\) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról.](#)

¹⁹ Például: [Az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete \(2006. június 14.\) a hulladékszállításról.](#)

[Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2019/883 irányelve \(2019. április 17.\) a hajókról származó hulladékok leadására alkalmas kikötői befogadólétesítményekről, a 2010/65/EU irányelv módosításáról, valamint a 2000/59/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

anyagokra²⁰, a fürdővizekre²¹ vonatkozó és más jogszabályok (például a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv²² és a víz-keretirányelv).

Az EU jelentős mértékben hozzájárul a műanyagszennyezés visszaszorításához közvetlenül kapcsolódó nemzetközi kezdeményezésekhez, például a hulladékok országhatárokat átlépő szállításáról szóló, a közelmúltban a műanyag hulladék fokozott ellenőrzésével módosított²³ bázeli egyezmény végrehajtásához, valamint az IMO (Nemzetközi Tengerészeti Szervezet) műanyag hulladék és mikroműanyagok elleni cselekvési tervéhez. Emellett az EU – a Földközi-tengerre, a Fekete-tengerre, a Balti-tengerre és az Atlanti-óceán északkeleti térségére vonatkozó regionális cselekvési tervekhez nyújtott technikai és pénzügyi támogatás révén, valamint G7- és G20-partnereivel – aktívan részt vesz az Európa körüli tengeri régiókban minden, a műanyagszennyezés elleni fellépésben. Az EU a WTO-n belül egy olyan kezdeményezést is támogatott, amely a műanyagszennyezéssel és a fenntartható műanyagkereskedelemmel foglalkozik.

²⁰ Például: [Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete \(2006. december 18.\) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról \(REACH\), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről.](#)

[Az Európai Parlament és a Tanács 166/2006/EK rendelete \(2006. január 18.\) az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról, valamint a 91/689/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[90/437/EGK: A Bizottság ajánlása \(1990. június 27.\) a közösségi habosított műanyag-iparban használt klór-fluor-szénhidrogének csökkentéséről.](#)

[A Bizottság 284/2011/EU rendelete \(2011. március 22.\) a Kínai Népköztársaságból és Hongkong Különleges Közigazgatási Területről származó vagy ott feladott poliamid és melamin műanyag konyhai eszközök behozatalára vonatkozó egyedi feltételek és részletes eljárások megállapításáról.](#)

[A Bizottság \(EU\) 2018/2005 rendelete \(2018. december 17.\) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról \(REACH\) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a bisz\(2-etilhexil\)-ftalát \(DEHP\), a dibutil-ftalát \(DBP\), a benzil-butil-ftalát \(BBP\) és a diizobutil-ftalát \(DIBP\) tekintetében történő módosításáról \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[A Bizottság 1272/2013/EU rendelete \(2013. december 6.\) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról \(REACH\) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a policiklikus aromás szénhidrogének tekintetében történő módosításáról \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[A Bizottság \(EU\) 2016/293 rendelete \(2016. március 1.\) a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló 850/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

[A Bizottság 848/2012/EU rendelete \(2012. szeptember 19.\) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról \(REACH\) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a fenil-higany vegyületek tekintetében történő módosításáról \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

²¹ [Az Európai Parlament és a Tanács 2006/7/EK irányelve \(2006. február 15.\) a fürdővizek minőségéről és a 76/160/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről.](#)

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A31991L0271>

²³ A Bázeli Egyezmény részes felei konferenciájának 2019. évi tizennegyedik ülésén módosításokat fogadtak el azzal a céllal, hogy fokozzák a műanyag hulladék országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzését.

A műanyagok és az általuk okozott szennyezés ügye a környezetvédelmi szakpolitika mellett számos más területet érint. Az alábbi szakasz azt mutatja be, hogy horizontális jelentőséggel bír az Unió hatáskörébe tartozó különböző szakpolitikák szempontjából.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javasolt ajánlás összhangban van más uniós szakpolitikákkal és jogszabályokkal is, például az alábbiak tekintetében:

- egészségügy, különösen az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokra és tárgyakra vonatkozó szakpolitikák és fellépések²⁴, valamint a tengeri és a part menti környezet védelmére irányuló uniós szakpolitikák,
- kikötői befogadólétesítmények²⁵,
- a fenntartható finanszírozásra vonatkozó uniós taxonómia, különösen a műanyag csomagolásokra és egyéb műanyag termékekre vonatkozó, a jelentős károkozás elkerülését célzó kritériumok,
- a környezettudatos tervezés kritériumainak jövőbeli kidolgozása, többek között az uniós egységes piacon forgalomba hozott csomagolások és egyéb műanyagtermékek tekintetében,
- a hulladékszállításról szóló rendelet javasolt felülvizsgálata,
- a Bázeli és a Stockholmi Egyezmény,
- fejlesztési együttműködés és nemzetközi partnerségek,
- kétoldalú és többoldalú kapcsolatok,
- a Stockholmi Egyezmény keretében a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokra vonatkozó uniós politika, amely számos, a jegyzékben szereplő vagy a jegyzékbe való felvételre javasolt műanyag-adalékanyagot tartalmaz, és
- a vegyianyag-politika, beleértve a REACH mikroműanyagokra és műanyag-adalékanyagokra vonatkozó korlátozásait, valamint a közelmúltban közzétett korlátozási ütemtervet²⁶, amely a széles körben használt adalékanyagokra (például égésgátló anyagokra) és a PVC-re vonatkozik.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javasolt határozat eljárási jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (3) és (4) bekezdése.

Az EUMSZ 218. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Bizottság ajánlásokat nyújt be a Tanácsnak, amely a tárgyalások megkezdéséről határozatot fogad el, kijelölve az Unió

²⁴ Például [az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokról szóló 1935/2004/EK rendelet](#); [az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagokról szóló 10/2011/EU rendelet](#); [az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő, újrafeldolgozott műanyagokról és műanyag tárgyakról szóló 282/2008/EK rendelet \(felváltása 2022 negyedik negyedévében várható\)](#).

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0883&rid=1>

²⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49734?locale=hu>

főtárgyalóját. Az EUMSZ 218. cikkének (4) bekezdése szerint a Tanács a főtárgyaló számára irányelveket határozhat meg, és egy különbizottságot jelölhet ki, amellyel a tárgyalások folytatása során egyeztetni kell.

A megállapodásnak az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, valamint azon az elven kell alapulnia, hogy a környezeti károk csökkentését elsődlegesen a forrásuknál kell kezelni, továbbá a „szennyező fizet” elven, figyelembe véve, hogy a konkrét alapokat egy későbbi szakaszban kell mérlegelni, amint több információ áll rendelkezésre a műanyagszennyezésről szóló nemzetközi megállapodás hatályáról és tartalmáról.

- **Szubszidiaritás**

Bár pontos hatálya még nem ismert, a tervezett nemzetközi megállapodás célja a műanyagszennyezés kezelése a műanyagok teljes életciklusára kiterjedő intézkedések révén, beleértve a terméktervezést, -gyártást, -fogyasztást és -használatot, valamint a műanyag hulladék megfelelő kezelését. A szakpolitikai területre és az Unió hatáskörébe tartozó releváns szakpolitikai kapcsolatokra vonatkozó fenti szakaszok megfelelően bizonyítják az Unió által eddig betöltött vezető szerepet, valamint azt, hogy indokolt uniós szinten kezelni a tervezett megállapodásra irányuló tárgyalásokat.

A tervezett megállapodás ezért elkerülhetetlenül hatással lesz az uniós hatáskörök gyakorlására és az uniós jogszabályokra (különösen) olyan területeken, mint a környezetvédelem, a kereskedelem és a belső piac, amelyek mindegyike relevánssá válhat a konkrét rendelkezésekről szóló tárgyalások előrehaladtával.

Tekintettel a fentiekre és az Unió fellépésének különböző területein – különösen az 1. pontban felsorolt szakpolitikai területeken – meglévő uniós rendelkezésekre gyakorolt valószínű hatásokra, elengedhetetlen, hogy az Unió részt vegyen a jövőbeli tárgyalásokon és az azok eredményeként létrejövő nemzetközi megállapodásokban.

- **Arányosság**

Ez lesz az első olyan többoldalú megállapodás, amely a műanyagok életciklusának mind az upstream, mind a downstream szakaszára kiterjedő, holisztikus megközelítéssel kezeli a műanyagszennyezés kérdését. Már számos olyan nemzeti és regionális kezdeményezés létezik, amely a műanyagszennyezéssel, többek között a tengeri műanyagszennyezéssel foglalkozik, de ezek nem bizonyultak elégségesnek ahhoz, hogy választ adjanak a műanyagszennyezés globális kihívására. Az UNEA harmadik ülészakán a tengeri hulladékról és a mikroműanyagokról szóló UNEP/EA.3/Res.7. sz. határozat nyomán létrehozott, a tengeri hulladékkal és a mikroműanyagokkal foglalkozó ad hoc nyitott munkacsoport 2020 novemberében fejezte be munkáját, és megállapította, hogy a globális válságra adható egyik kulcsfontosságú válaszlehetőség a műanyagokról szóló globális megállapodás. Az UNEA ötödik ülészakán elfogadásra került „A műanyagszennyezés megszüntetése: egy jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz felé” című 5/14. sz. határozat, mely felkérte az ENSZ Környezetvédelmi Programjának (UNEP) ügyvezető igazgatóját a kormányközi tárgyalóbizottság létrehozására.

A műanyagszennyezés kezelése érdekében a műanyagokról szóló globális megállapodásra irányuló tárgyalásoknak az Unió nevében történő megkezdésére való felhatalmazáshoz tanácsi határozatra van szükség.

A javasolt ajánlás az Európai Unióról szóló szerződés (TEU) 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban nem lépi túl a kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az eszköz kiválasztását az EUMSZ 218. cikkének (3) és (4) bekezdése határozza meg.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Tárgytalan.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Tárgytalan.

- **Hatásvizsgálat**

Tárgytalan.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 37. cikke szerint a magas színvonalú környezetvédelmet és a környezet minőségének javítását be kell építeni az uniós politikákba, és a fenntartható fejlődés elvével összhangban biztosítani kell megvalósulásukat.

A javasolt ajánlás tárgya egy, a tengeri és a szárazföldi műanyagszennyezés kezelésére irányuló tárgyalások megkezdésére vonatkozó felhatalmazás, a műanyagok teljes életciklusának figyelembevételével. Ez pozitív hatással lenne az Európai Unió Alapjogi Chartájának 37. cikkében rögzített, a környezetvédelemhez kapcsolódó jogra.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 37. cikke értelmében az Unió politikáiban biztosítani kell a fogyasztók védelmének magas szintjét.

A javasolt ajánlás emellett pozitív hatást gyakorolna a fogyasztók védelméhez kapcsolódó jogra azáltal, hogy figyelembe veszi a műanyagok életciklusának upstream részét is, azaz a termékek tervezését, gyártását és címkézését.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája 3. cikkének (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a testi és szellemi sérthetlenséghez.

A javasolt ajánlás pozitív hatást gyakorolna a személyi sérthetlenséghez való jogra is, mivel a műanyagszennyezés – különösen a mikroműanyagok okozta szennyezés – által az ember fizikai egészségére jelentett kockázatok kezelését is célozza.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A kezdeményezés pontos költségvetési vonzatai ebben a szakaszban nem határozhatók meg, mivel hatályát és kulcsfontosságú elemeit további többoldalú tárgyalások során fogják kidolgozni. A diplomáciai konferenciát megelőzően, melyre legkorábban 2024-ben kerül sor, tárgyalási folyamat fog zajlani a kormányközi tárgyalóbizottság számos ülése keretében.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

2022. május 30. és június 1. között a szenegáli Dakarban előkészítő ülésre (nyitott munkacsoport) került sor a kormányközi tárgyalóbizottságot érintő szervezési kérdésekről.

Az új eszközről folyó tárgyalások a kormányközi tárgyalóbizottság első, 2022 második felében tartandó ülésén kezdődnek meg (az időpont és a helyszín megerősítendő).

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Nincsenek.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A Bizottság a következőket ajánlja:

- A Tanács hatalmazza fel a Bizottságot a műanyagszennyezésről szóló új nemzetközi megállapodás megkötésére irányuló tárgyalások megkezdésére és lefolytatására.
- A Bizottságot jelölje ki az Unió főtárgyalójának.
- A Bizottság a tárgyalásokat a különbizottsággal konzultálva folytassa le, amennyiben illet a Tanács az EUMSZ 218. cikkének (4) bekezdésével összhangban kijelöl.
- A Tanács hagyja jóvá az ezen ajánláshoz mellékelt tárgyalási irányelveket.

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

a műanyagszennyezésről szóló nemzetközi megállapodásra irányuló tárgyalásoknak az Európai Unió nevében történő megkezdésére való felhatalmazásról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 218. cikke (3) és (4) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

- (1) Az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlésének 2022. február 28. és március 2. között tartott ötödik ülészakán elfogadta „A műanyagszennyezés megszüntetése: egy jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz felé” című (5/14.) határozatot, amely kormányközi tárgyalóbizottságot hoz létre a műanyagszennyezés – többek között a tengeri környezetszennyezés – kezelésére irányuló új nemzetközi megállapodás megtárgyalására a műanyagok teljes életciklusának figyelembevételével.
- (2) Az Uniónak részt kell vennie az ilyen egyezményekkel, megállapodásokkal vagy más nemzetközi jogi eszközökkel kapcsolatos tárgyalásokon,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács felhatalmazza a Bizottságot, hogy az Unió nevében tárgyalásokat folytasson az UNEA 5.2. ülészakán elfogadott, a műanyagszennyezés megszüntetéséről szóló 5/14. sz. határozatban felvázolt nemzetközi megállapodásról.

2. cikk

A tárgyalási irányelveket a melléklet tartalmazza.

3. cikk

A tárgyalásokat a(z) [a különbizottság neve a Tanács által beszúrandó]-val/-vel konzultálva kell lefolytatni.

4. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*